

ACC. N:R. 4830

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Olle Edling

Härad: Harjager

Adress: Baltharsgat. 28, Malmö.

Socken: Barstjärn

Berättat av:

Uppteckningsår: 1936.

Född år _____ i _____

Uppteckningen rör Skampisken.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3 sid.

som i da. Så sa' Ola Bengsen, om du kommer honom i hu, :- "Hor i pågar jag tror vi tar nörad ett tag på ettermiddan å ser om vi kan få syn på nån fisk i da." Alla di andra bådärna va ude och som vanlit hållt di ti nöre ve nygärana. ---- Vi rodde ud. På den tiden va de ti att ro eller se ja om en skolle komma nånstans. Vi hadde Ola Bengsens store, däckade båd å ente som nu egor. Den användes förstås ente ti att räna runt fisken me, som di nu gor me egora. Nej forstår du, då gick de etter andra metoder! Det vita skägget på gubben rister, han blir så ivrig, att han reser sig upp för att illustrera sina ungdomsminnen. "Då forstår du fick vi onga påga hoppa i vannet å summa me linorna ti oen. Många gånga har ja summad me linan i mongen i rätt så kalt vann, som de ju e' nu på vårana. De va alltid vi onga, som skolle hoppa i och Lars ~~Walden~~, om du kommer honom i hu, han hade di gamle te speful och så fort di gjorde tåcken, så hoppa han, hadde vi så vatt midsunds. Nor vi kom nöre te longagrahusen, så sto där nåna töser i lanningen å vaskade klår. Vi kände jo töserna å når di skreg ti voss "Här e fisk pågar", så trodde vi ju, att de va som di skoja me voss. Så långt oppe bruga vi allrē titta etter fisk en gång. Men når vi ble vi å ro, så ble töserna ivria å skreg och skreg. Å, så sa Ola Bengsen: "La oss ro ing och se, va di har for nåt daringe." Vi hadde ente rott många tag forrån vi så att vannet va rent svårt å ruggarna på hornfisk. Lars och ja va ju snart i vannat me linorna och snart hadde vi ringat och du kan tro att vi fick fisk. Jomen, så töserna hadde nåck rätt den gången. ----- Det lyser förnöjt ur gubbens ögon, jag ser att minnet gläder honom. "Ja de e grannt vär i da" säger han, "så finns dar nån fisk, så ska di nåck konna se'n nåre po rövlana. Men de känns, som om de borjar kyla om ruggen. Ja tror jag går in å hållar me på soffan ett tag." Och så tar ~~han~~ ^{Gården} sin lille knotiga käpp och linkar iväg. Jag sitter och ser efter honom och tänker på hur mycket besvärligare och svårare fiskarbefolkningen hade det förr, innan motorn kom i bruk. Och dock, så äro dessa gamla så stolta över den tidens bruk och vanor och se snarare ner på motorbåtarna än de beundra dem. Sakna de kanske hos dem någonting av tjusningen vid roder och skot

Själv var jag upplevat brytningstiderna, när motorn slog egenom. Det var det unga uppväxande släktet, som skaffade sig båtmotoreff först. De gamla sutto envist kvar i sitt lilla styrhål med skotet om den barkade näven. Så sent som 1920 och även några år in på 20-talet såg jag gamla oldmän med det vita skägget

jag gamla oldmän med det vita skägget eller skepparkransen spotta åt de stinkande oljemotorerna, giktbrutna och somliga med käpp komna linkande ned till båthamnen på kvällen, när det var tid att ta ut med "näringarna". Men väl komna ned i det lilla styrhålet där akter, som de fullständigt fyllde och med ett kraftigt tag om den lilla korta rorspinnen, blev det liv i gubbarna. De kunde kommendera och de kunde segla, var säkra på det, och när de någon gång för förlig vind eller för en frisk bidevind med fulla segel plöjde förbi en stampande motorbåt, då sågs ett förnöjt skimmer i gamlingens öga och greppet om roder och skot blev hårdare. Det var den gamle vikingens seger.

I längden blev emellertid konkurrensen omöjlig och när de gamla drogo sig tillbaka, så satt det snart en moter i akterhuset på deras båtar. Visst voro de två snygga kojerna där akter, där far och farfar tagit sin slummer så många nätter medan båten drev med näringarna upp genom Öresunds mänskensgata med "sillaglim" en saga blott, men tempot i tiden hade blivit ett annat. Förr när alla seglade och man for direkt från fisket till Köpenhamn eller Malmö och sålde fångsten hade alla samma möjligheter. Nu hade läget själv fiskhandlare, som ville ha fisken så tidigt som möjligt om morgnarna. Den skulle tidigt med tåg och bilar till städer och landsbygd och den som med sin segelbåt råkade ut för stiltje och flera timmers rodd eller för motvind i kuling och storm med lång och besvärlig kryssning och kanske inte nådde hem förrän uppåt dagen, han fick sämre betalt för sin välförtjänta fångst.

----- Jag har varit nere, när hornfiskabåtarna kommo i land. Fångsten hade inte blivit så stor. Ett par valar av de långnäbbade, silverblänkande fiskarna med sina mörkgröna ryggar med djupblå tväränder, hade i alla fall fått lämna sitt rätta element och följa med ekorna hem. Fisket diskuterades med de hemnavarande gubbarna. Av den stora flocken, som ringades, hade största delen hunnit smita emellan innan vaden, eller "oen", som den kallas blivit slutet och så var fiskelyckan slut den gången. -----

Jag går ut och sätter mig på vågbrytaren denna guddomliga vårkväll. Blåviolett smyger sig skymningen fram över land och hav. Ännu dröjer ett svagt rosaskimmer över danska landet i väster men över mig är himlen djupblå. Sakta skvalpa dyningarna mot stenarna, jag hör stilla årslag och långt, långt ute hoar gudingen för sin kacklande åda.

(Olle Edling)

Boatzjussgatan 28
Malmö